

Jaarverslag 2020

Stichting Kindertuinen Bussum

Inleiding

Een bijzonder jaar, 101 jaar oud, de veerkracht van de tuinleiders werd op de proef gesteld!

In 2019 hebben de Kindertuinen het 100-jarig jubileum gevierd met feestelijke activiteiten voor de kinderen en alle (oud-)vrijwilligers en een bijzonder feestelijke pompoendag. Een thema liep als een rode draad door het jubileumjaar heen: de Kindertuinen Bussum bestaan dan wel 100 jaar, maar de organisatie is vitaal en steeds bezig met vernieuwingen. Vernieuwingen die niet alleen vormgeven aan nieuwe, duurzame manieren van tuinieren, maar ook aan de wijze waarop de tuinlessen worden ingericht.

Niemand had verwacht dat de veerkracht van de Kindertuinen in 2020 zo op de proef gesteld zou worden, toen half maart zich de coronacrisis aandiende. Het weekend daarvoor hadden zich juist weer meer dan 150 kinderen ingeschreven voor een tuintje. De bedden lagen voorbereid, het zaaigoed was ingekocht, de groepsindelingen waren gemaakt. De vrijwilligers hadden er zin in. Lockdown: scholen dicht, sport- en andere openbare evenementen werden afgelast. De kinderen zouden in ieder geval niet op de beoogde startdatum kunnen beginnen.

Er volgde druk overleg, wat moeten we met de inschrijvingen? Wat met de grond? Hoe zorgen we dat de vrijwilligers veilig zijn? Meer dan de helft ervan behoort tot de leeftijdsgroep die juist extra kwetsbaar is. Daarover meer in de paragraaf 'tuinieren in tijden van corona'.

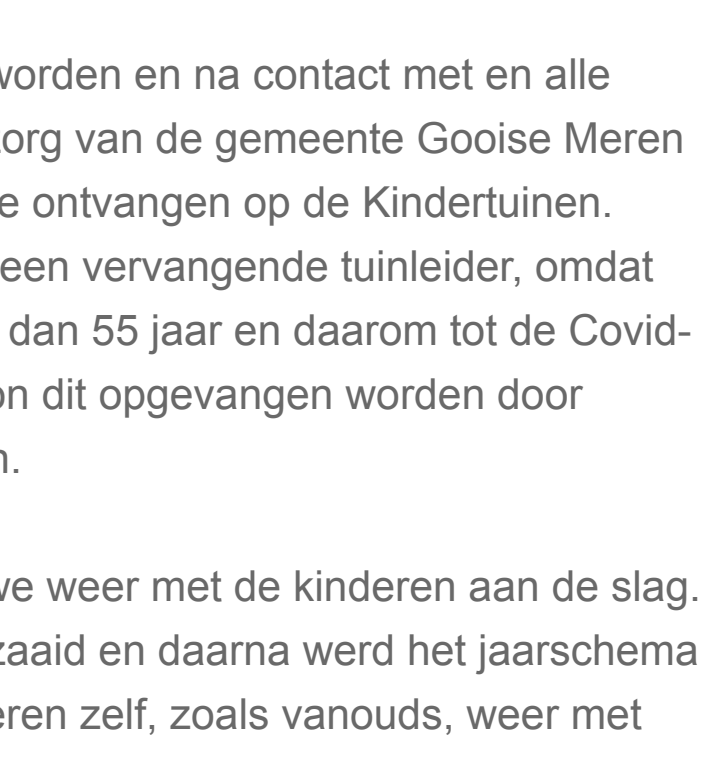
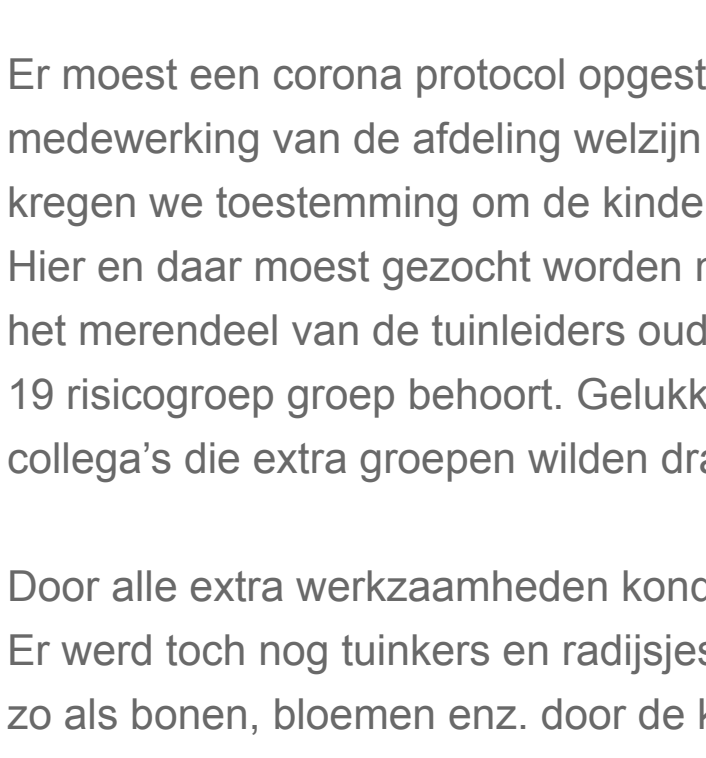

Doelstelling en resultaten

De Stichting Kindertuinen Bussum wil jaarlijks 154 kinderen in de gelegenheid stellen om op een eigen stukje grond van pakweg 10 vierkante meter te leren tuinieren. Leren tuinieren houdt niet alleen in te leren zaaien, poten, schoffelen, wieden, oogsten en bloemen plukken.

En passant leren én ervaren kinderen veel over de natuur en dat is ook juist de bedoeling: wat leeft er zoal in de grond? Welke beestjes zijn er allemaal te vinden? Wat doet wat, droogte en natigheid met de planten? Wat kun je beïnvloeden opdat groentes en bloemen toch goed groeien en bloeien? Wat niet? Wat betekent duurzaamheid? Waarom gebruiken we op de Kindertuinen geen plastic om de oogst in te vervoeren? Waarom gooien we het onkruid en uitgebloeide planten niet weg maar op de compost?

Het resultaat: ook in 2020 kwamen bijna 130 kinderen tuinieren. Velen van hen waren in het jaar ervoor zo enthousiast geworden dat zij voor de tweede keer kwamen. Voor anderen was het de eerste keer dat zij kennis maakten met tuinieren. In andere seizoenen wekte het enthousiasme van de kinderen vaak ook de belangstelling van hun ouders en verzorgers die graag kwamen kijken of hier en daar helpen. Dat was door de coronacrisis dit jaar helaas niet mogelijk. In september sloten de kinderen het seizoen af: in hun tassen de laatste oogst, onder de snelbinder nog een bosje bloemen én in hun tas een heus tuintdiploma.

Tuinieren in tijden van corona

Het was nog onzeker wanneer we konden beginnen, daarom ontvingen de ouders een mail met het verzoek aan te geven, of zij hun inschrijfgeld terug wilden, of het tuintje voor hun kind wilden aanhouden in afwachting van de ontwikkelingen. Er waren slechts enkele afzeggingen, dus moesten de groepsleiders voor hun groepje van 14 kinderen zelf aan de bak. Er moest immers ingezaaid worden. Een hele klus waar eenieder zich voor inzette. Alle tuinleiders waren ervan doordrongen dat contact houden met de kinderen belangrijk was: zo werden onder andere groep-apps ingezet om de kinderen te laten zien hoe dat zaaien, poten enzovoorts in zijn werk gaat. Op deze manier maakten de kinderen ook kennis met hun tuinleiders. Toen de basisscholen op 11 mei weer hun deuren openden, lag er voor ieder kind een tuintje klaar dat al voor een deel ingezaaid was. Maar.....

Er moest een corona protocol opgesteld worden en na contact met en alle medewerking van de afdeling welzijn en zorg van de gemeente Goioise Meren kregen we toestemming om de kinderen te ontvangen op de Kindertuinen. Hier en daar moest gezocht worden naar een vervangende tuinleider, omdat het merendeel van de tuinleiders ouder is dan 55 jaar en daarom tot de Covid-19 risicogroep behoort. Gelukkig kon dit opgevangen worden door collega's die extra groepen wilden draaien.

Door alle extra werkzaamheden konden we weer met de kinderen aan de slag. Er werd toch nog tinkers en radisjes gezaaid en daarna werd het jaarschema zo als bonen, bloemen enz. door de kinderen zelf, zoals vanouds, weer met veel plezier in de grond gestopt en verzorgd.

Maatregelen doorvoeren en toch weer tuinieren. Het bleef, tot Sinterklaas aan toe, niet onopgemerkt, dat het tuinieren, ondanks alle corona-obstakels, toch door kon gaan. Hij schreef:

*Onder bruggen stroomde intussen veel water,
Een paar weken en Coronanieuwsbrieven later,
Zie daar de kindertuinen: een idyllische prater.*

*Gel, gereedschap met nummers, hesjes en plakband,
Ieder kind een tuintje, anderhalf meter afstand,
En zo kwamen toch bloemen en groenten van 't land.*

Duurzaam tuinieren, klein beginnen

De beperkingen van de coronamaatregelen zorgden er wel voor dat de uitvoering van grootse plannen voor een meer duurzame manier van tuinieren uitgesteld moesten worden. Een permacultuur leertuin aanleggen samen met vrijwilligers. Helaas, de NLdoet-dag, de nationale dag van het vrijwilligerswerk ging niet door.

Maar toch, uitstel hoeft geen afstel te worden; we gooiden het over een andere boeg, namelijk klein beginnen met wat wél kon:

Een tuinvak met veertien tuintjes werd ingericht volgens de principes van de permacultuur. Dat wil zeggen: de grond werd niet gefreesd, maar handmatig losgemaakt. De bedden werden met een houten omheining circa 20 cm opgehoogd. Een laagje onbedrukt karton hield het onkruid tegen voordat het langs natuurlijke weg verging. Daarop een compostlaag waarop de kinderen dan gingen zaaien en poten. Ook de grond van de paden werd met rust gelaten en afgedekt met een laag mulch. Die beschermde de zandgrond in de droge maanden ook tegen uitdroging.

De kinderen van alle tuinen leerden wat composteren is: per tuinvak hadden vrijwilligers van de 'technische dienst' compostvakken met drie compartimenten gemaakt waarin de kinderen het uitgebloeide gewas, takken en onkruid konden deponeren. Uiteraard met uitleg over nut en noodzaak van het composteren.

Koud, kouder, koudst

Toen de kogel door de kerk was en we als tuinleiders zelf gingen zaaien en poten, kregen we te maken met koud, nat en windig weer, dus geen blij zaaiweer. Maar ook zonder kinderen zijn de nodige zaaides de grond in gegaan, al hebben de tuinleiders ook zaden achtergehouden om, bij een eventuele start met kinderen, toch ook nog iets samen te kunnen zaaien, want dat is een van de leukste en leerzaamste onderdelen van tuinieren. Toen de kinderen dus begin juni kwamen, konden we hun dit aanbieden. Dit werd zeker op prijs gesteld. De ouders hielden de via app en mail op de hoogte van de werkzaamheden en ook dat werd gewaardeerd.

Droog, droger, droogst

Ook de zomer liet zich niet onbetuigd en zorgde voor hoge temperaturen en droge grond. De kinderen kregen het advies een petje op te zetten en we pauzeerden tussendoor om te drinken. Soms werd zelfs op een ijsje getraakteerd, dat was zeker een succes. De plantjes dreigden uit te drogen, dus met glieters en emmertjes kregen ze water rondom de voet, zodat dat terecht kwam waar het nodig was. Tussendoor gingen de leiders er bij water geven, want 1 keer per week was onvoldoende. En de plantjes waren dankbaar daarvoor.

Geen pompoendag, wel vergaderen in de open lucht

De laatste oogst was nog niet binnen, toen het aantal besmettingen weer steeg, de druk op de zorg weer toenam, de tweede golf was een feit. Opnieuw overleg: wel of geen pompoendag, waar en hoe het jaar afsluiten met de vrijwilligers als dat niet met zo veel mensen kon. De oplossing: een jaar geen pompoendag. Wel vergaderen in de open lucht, lunch al fresco, anderhalve meter afstand, het jaar afsluiten met een feestelijke luifel al fresco, wederom de stoeljes en tafeltjes op veilige afstand.

Jubilea, afscheid, wisselingen van de wacht

De Stichting Kindertuinen Bussum is blij met een heel trouwe en toegewijde groep vrijwilligers van wel 44 medewerkers! Ieder jaar mogen we wel een jubileum vieren van tuinleiders die zich al tien, vijftien of zelfs twintig jaar het hele seizoen inzetten voor tuinierende kinderen.

Dit jaar vierden waren er maar liefst vier jubilea: Elles Galesloot en Ellie Sterk vierden hun twintigjarig jubileum, Jan Klück en Madeleine de Haas hun tienjarige.

Afscheid nemen hoort er uiteraard ook bij. Dit jaar stopte Madeleine de Haas als vrijwilligster en Karel Sterk als voorzitter van de technische commissie. Gelukkig blijft Karel Sterk wel bij de tuinen betrokken als vrijwilliger.

Het bestuur kende een wisseling van de wacht. Na acht jaar voorzitterschap heeft Paul Koster de voorzittershamer door aan Cees Voorzitter. Lida Stroomer neemt de rol van secretaris over van Elisabeth Martens. Ellie Sterk en Huib Steenbergens zorgen voor de continuïteit en blijven aan als bestuursleden.

Het bestuur Stichting Kindertuinen Bussum

- Paul Koster (voorzitter)
- Elisabeth Martens (secretaris)
- Huib Steenbergens (penningmeester)
- Ellie Sterk (horticultureel bestuurslid)

Website Kindertuinen Bussum

